

promotieonderzoek

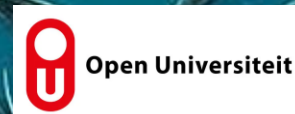
Come into Play

Promovendus
Marc Willemsen

Promotor
Prof. Dr. S.A.H. Susan van Hooren

Co-promotoren
Dr. S.A.M. Saskia Wijsbroek
Dr. A.J.C. Anna-Eva Prick

vaktherapie onderzoek in beweging: impact door ervaring

Developmental Transformations (DvT)

DvT is een methode die gebaseerd is op improvisatie. In de **belichaamde ontmoeting** tussen de cliënt (*player*) en de therapeut (playor) ontstaat er een samen gecreëerde **spelwerkelijkheid** (*playspace*) waarin de rollen en onderlinge spelrelaties op basis van opkomende gevoelens en gedachten voortdurend kunnen **transformeren**.

(Johnson, 2009; 2013;)

Onderzoeksvraag

Hoewel DvT internationaal in vaktherapie opleidingen wordt onderwezen en in de praktijk door dramatherapeuten bij uiteenlopende doelgroepen met diverse hulpvragen wordt toegepast, is er zowel beperkt (wetenschappelijk) inzicht in de effecten van deze methode als in de specifieke processen die bijdragen aan die effecten.

Centraal staat de vraag:

Wat zijn specifieke factoren, veranderingsmechanismen en effecten van op DvT gebaseerde dramatherapie?

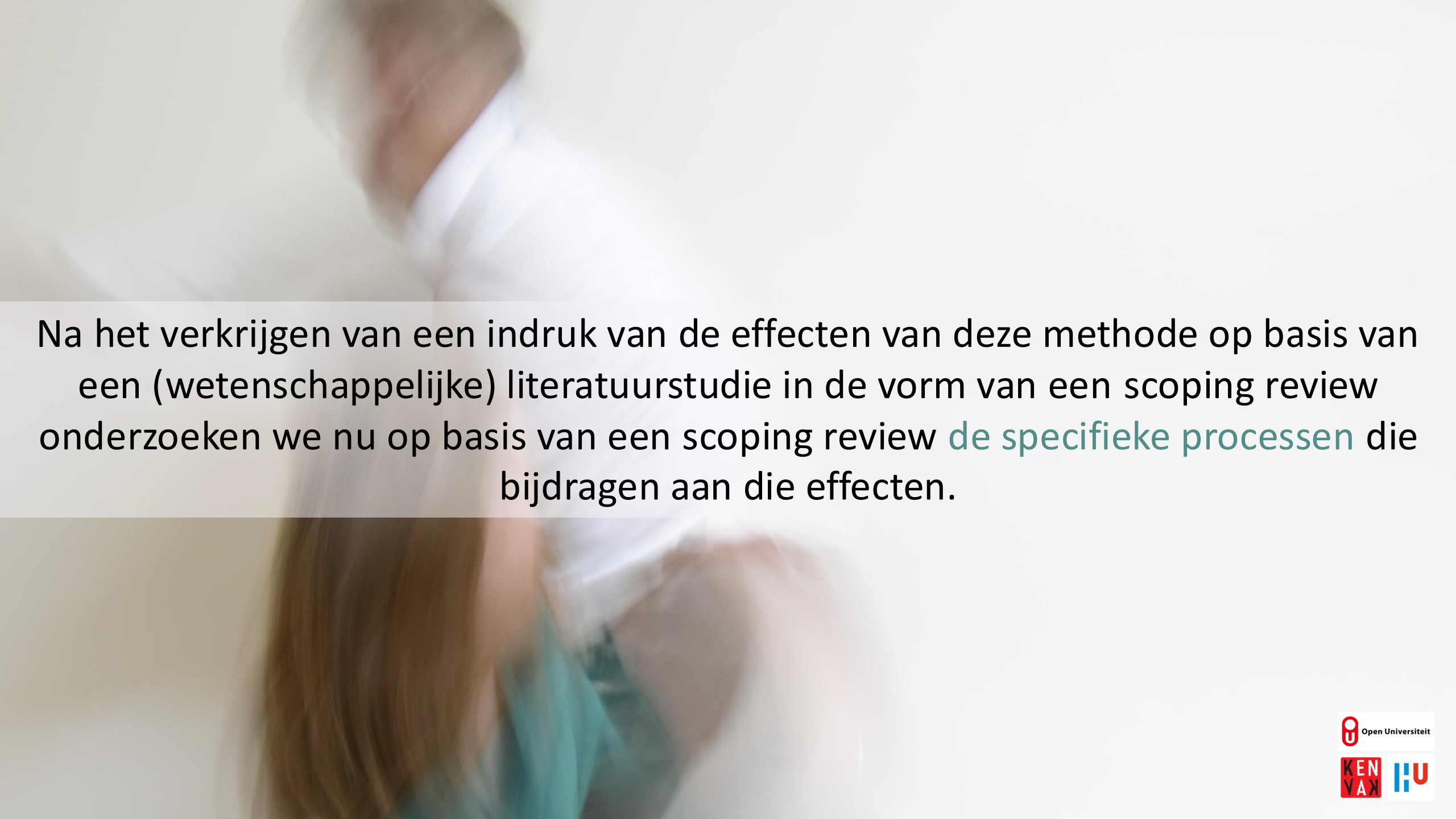
Deze figuur is gebaseerd op de evidence-based practice die Sackett et al. (1996) schetsen.

1) Scoping reviews (2x)

2) Delphi methode

3) Significant events approach

4) Single-case multiple-baseline design

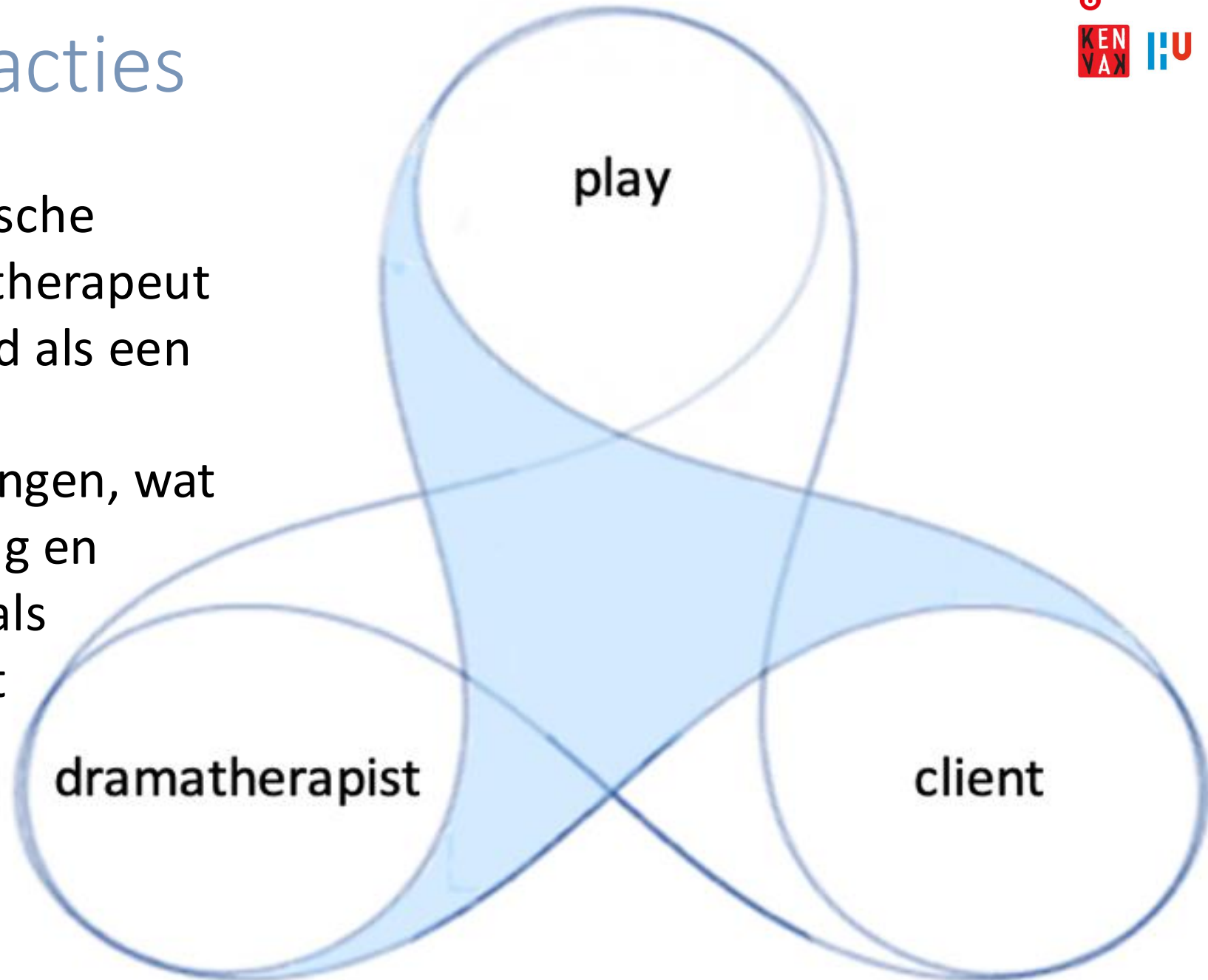

Na het verkrijgen van een indruk van de effecten van deze methode op basis van een (wetenschappelijke) literatuurstudie in de vorm van een scoping review onderzoeken we nu op basis van een scoping review **de specifieke processen** die bijdragen aan die effecten.

Dynamische Interacties

De processen ofwel dynamische interacties tussen client en therapeut kunnen worden geïllustreerd als een driehoekig model met lemniscaatvormige verbindingen, wat de voortdurende uitwisseling en beïnvloeding zowel binnen als buiten het spel tussen cliënt en dramatherapeut benadrukt.

(Willemsen et al., 2025)

Kernprocessen

aangeduid als universele procesvariabelen

dramatic projection
playing
role playing and personification
dramatherapeutic empathy and distancing
active witnessing
embodiment: the dramatic body
life-drama connection
transformation

(Jones, 1996; 2007)

dramatic projection
dramatic play
engagement in
dramatic reality
distancing
active witnessing
embodiment
multidimensional
Relationship

(Frydman et al., 2022)

Kernprocessen sluiten nauw aan bij het concept van **specifieke factoren**

(De Witte et al. (2021)

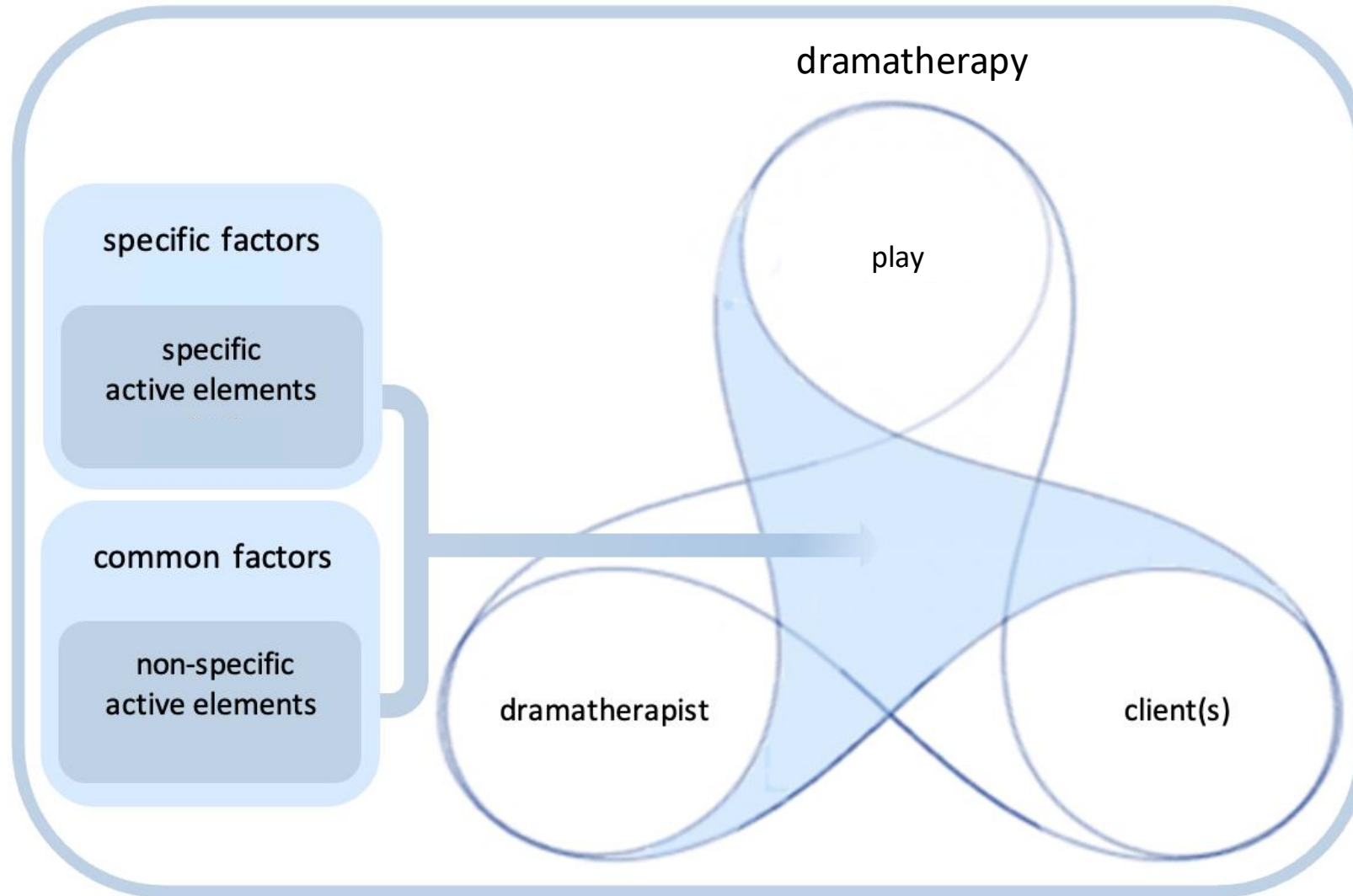
Specifieke en generieke factoren Specifieke en niet-specifieke actieve elementen)

Specifieke en gemeenschappelijke factoren zijn vaak brede constructen die inzicht geven in de kenmerken van de therapeutische processen, maar ze zijn niet concreet genoeg en daarom moeilijk te observeren of direct toe te passen.

Om dit probleem aan te pakken, kunnen deze factoren worden opgesplitst in meer 'tastbare' componenten: specifieke factoren in specifieke werkzame elementen, en gemeenschappelijke factoren in niet-specifieke werkzame elementen.

Specifieke en generieke factoren

Specifieke and niet-specifieke actieve elementen (Abbing et al., 2023)

Figuur: representatie van factoren en elementen (Willemsen, M.)

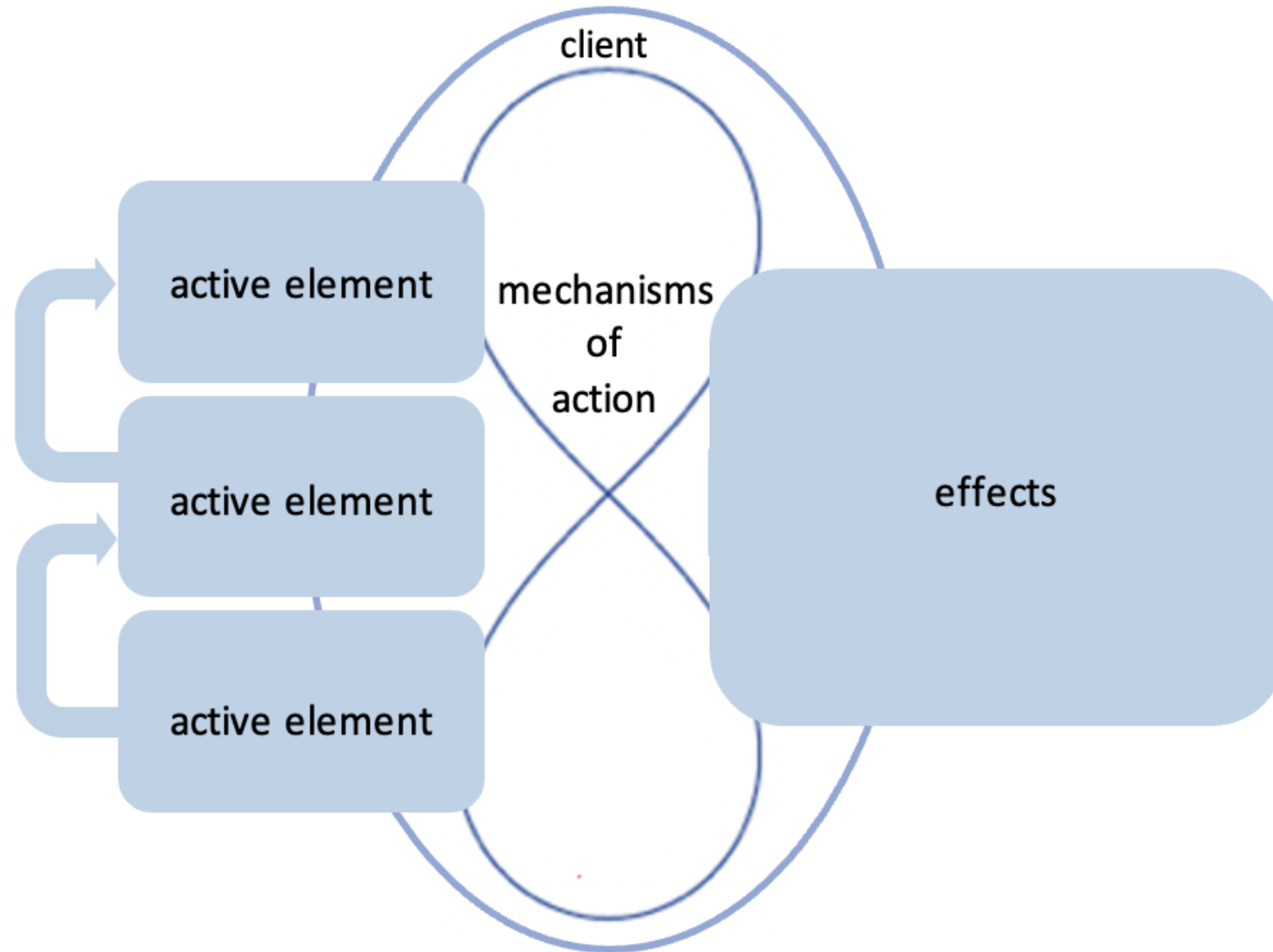
Werkingmechanismen (mechanisms of action)

Specifieke en generieke factoren noch werkzame elementen benadrukken hoe de processen verandering teweegbrengen. Inzichten in veronderstelde werkingmechanismen geven verklaringen voor waarom een specifieke benadering kan werken voor cliënten met bepaalde uitdagingen.

Werkingmechanismen worden gedefinieerd als: actieve mechanismen in de cliënt, zoals onderliggende regulerende (neurologische, psychologische en/of fysiologische) interne processen die geactiveerd (of gebalanceerd) worden in de cliënt, door bepaalde actieve elementen in de sessie(s), en de totstandkoming van het effect verklaren.

(Abbing et al., 2023)

Werkingenmechanismen of mechanisms of action

Figuur: representatie van werkingenmechanismen (Willemsen, M.)

Sociale cognitie

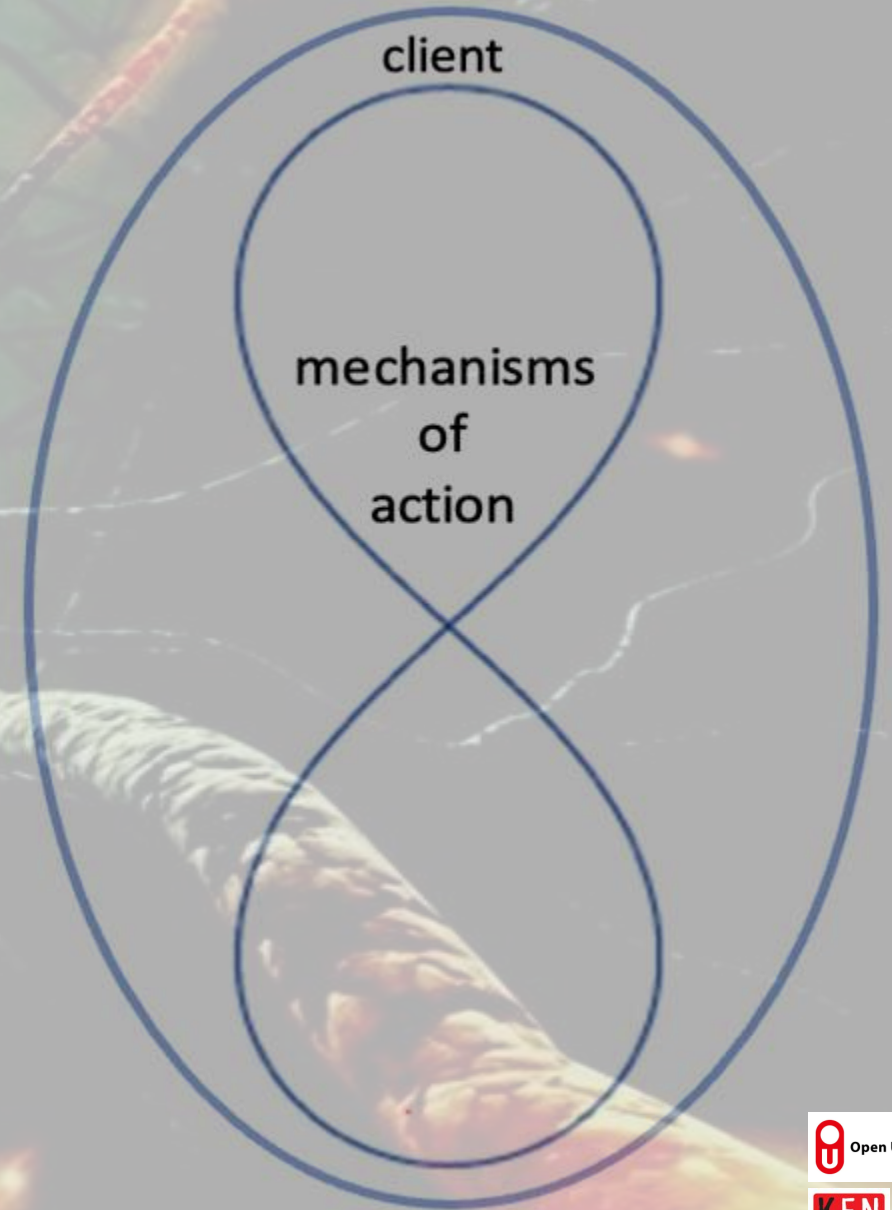
Regulering van hogere
cognitieve processen

Affect en emotieregulatie

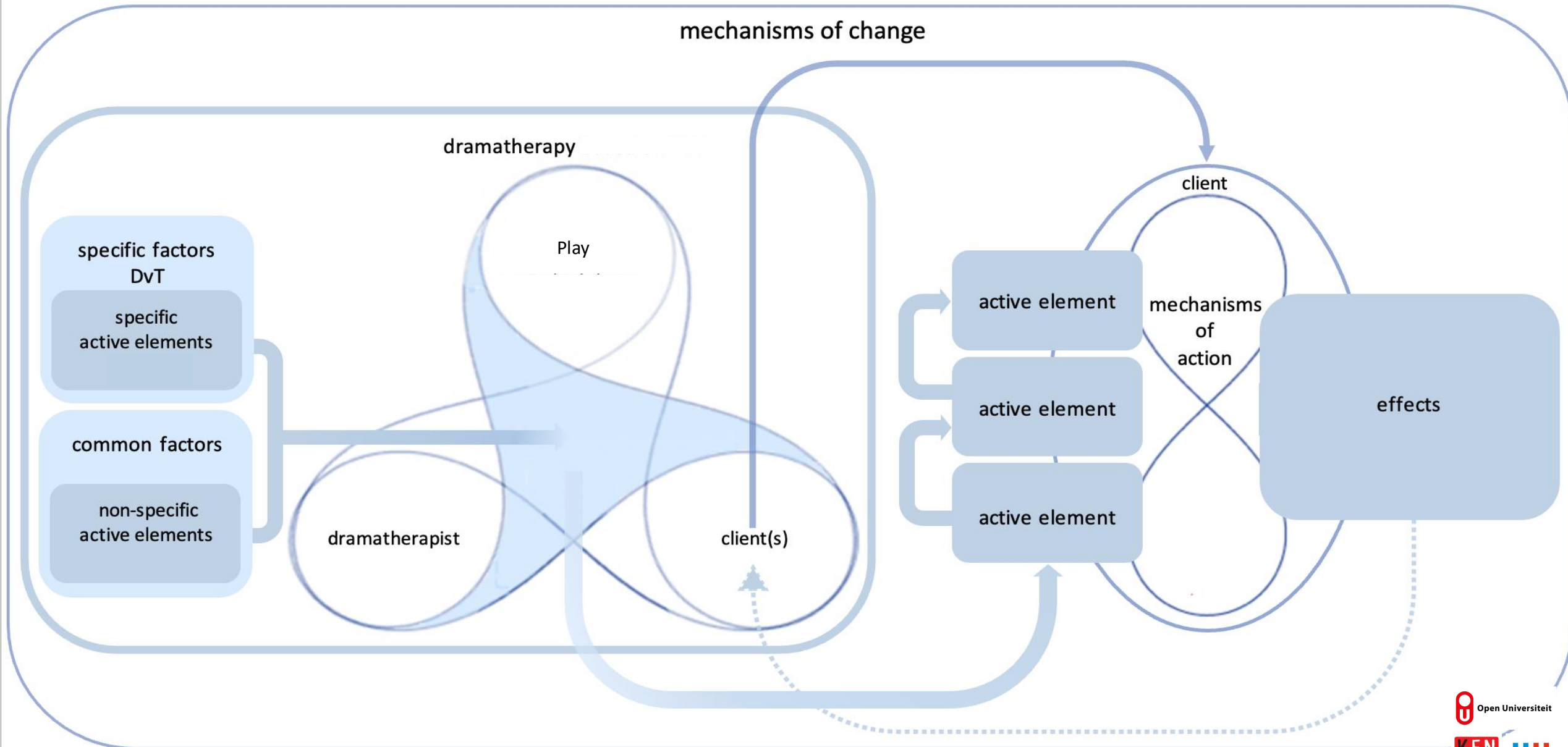
Expressie/creativiteit/
Flexibiliteit

Processen van
lichaamsperceptie/
bewustzijn

Regulering van arousal
van Hooren, e.a., 2021)

Veranderingsmechanismen

Figuur: representatie van veranderingsmechanismen (onder constructie Willemsen, M.)

Mechanisms of change (32 kolommen)

Core processes or specific factors	Specific active elements	Therapeutic attitude	Therapeutic action	Mechanisms of action	effects
<i>Playspace</i> <i>Playobject</i> Divergence <i>Improvisation</i> <i>Transformation</i> <i>Embodiment</i>	<i>Divergence: alter the structures of play according to the interest of participants (p. 24); diversifies from the client's repetitive patterns (p.24)</i>	<i>My failure to pick up on cues from Joe during the play and the areas where I have difficulty playing also may have contributed to my role as a frustrator to the full gratification of Joe's impulses, violent or otherwise...(p.27)</i>	<i>Divergence: introduction of divergent elements in the play (p.24) introduction of divergent elements in the play, encouraging the client to form and reinforce associations to new schemas and scripts (p.24)</i>	<i>Weakening of associations to violent schema's and scripts</i>	<i>When asked to rate his level of violent impulses during the week preceding and following each session, Joe tended to avoid answering or stated he no longer has violent thoughts (p.27).</i>

(Landers, 2002)

Mechanisms of change

Mechanisms of change

The ways in which the therapist, as the client's playobject, diverges from the client's repetitive patterns of play may contribute to the weakening of associations to violent schemas and scripts and the formation and reinforcement of associations to new schemas and scripts.

(Landers, 2002)

promotieonderzoek

Come into Play

Promovendus
Marc Willemsen

Promotor
Prof. Dr. S.A.H. Susan van Hooren

Co-promotoren
Dr. S.A.M. Saskia Wijsbroek
Dr. A.J.C. Anna-Eva Prick

vaktherapie onderzoek in beweging: impact door ervaring

